

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2015

TYÖEHTOSOPIMUKSEN YLEISSITOVUUDEN VAHVISTAMISLAUTAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS 2015

YLEISTÄ

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunta perustuu lakiin työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta (56/2001). Se puolestaan liittyy samanaikaisesti annettuun työ-sopimuslakiin (55/2001). Vahvistamislautakunnan tehtävänä on vahvistaa, mitkä työehtosopi-mukset ovat työsopimuslaissa tai erityösopimuslaissa (756/2011) tarkoitetulla tavalla yleissito-via ja mitkä ovat yleissitovuutta vailla.

Vahvistamislautakunnan toimikausi on viisi vuotta. Valtioneuvosto asetti 26.5.2011 lautakunnan sen kolmanneksi toimikaudeksi 1.6.2011 – 31.5.2016.

Vahvistamislautakunta muodostuu sivutoimisesta puheenjohtajasta ja kahdesta sivutoimisesta jäsenestä. Heillä kaikilla on henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja hänen varajäsenensä on oltava tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneita ja heidän sekä muiden jäsenten on oltava työsuhdeasioihin ja työoloihin perehtyneitä. Lautakunnan puheenjohtaja, jäsenet tai hei-dän varajäsenensä valitaan henkilöistä, joiden ei voida katsoa edustavan työnantajien eikä työn-tekijöiden etua. Lautakunta voi ottaa sihteerin tai sihteereitä.

Vahvistamislautakunta toimii sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön yhteydessä. Se on tehtävässään riip-pumaton. Lautakunnassa käsiteltävät asiat valmistellaan ministeriön työsuojeluosaston työehto-asiainryhmässä, joka toimii muutoinkin lautakunnan toimistona. Ministeriön vuoden 2015 toi-mintasuunnitelmassa lautakunnan tehtäviin osoitettiin käytettäväksi yhteensä 34 henkilötyökuu-kautta.

Vaikka työehtosopimukset tehdään sopimuskaudeksi kerrallaan, niitä koskevia vahvistamispää-töksiä ei tehdä sopimuskausittain. Kun uudeksi sopimuskaudeksi tehtyä työehtosopimusta on työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitetussa mielessä pi-dettävä samana kuin sitä, jota aikaisempi päätös koskee, ei uutta päätöstä yleensä ole tarpeen tehdä. Yleissitovuutta koskeva päätös on voimassa kunnes lautakunta on uudelleen käsitellyä koskevasta hakemuksesta tai oma-aloitteisesti päättänyt toisin tai kunnes työtuomioistuimella on kä-sitellyt lautakunnan uutta päätöstä koskevan valituksen.

Työehtosopimuskeskustelussa tapahtuvien muutosten vuoksi vahvistamislautakunta joutuu harkitse-maan, onko vahvistamisen edellytyksissä tai työehtosopimusten yksilöinnissä tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät lautakunnan käsittelyä. Uutta käsittelyä edellyttää työehtosopimuk-sen soveltamisalan muuttuminen ja sopimusosapuolten vaihtuminen. Silloin kun soveltamisala muuttuu tai osapuolet vaihtuvat, sopimusta ei voida enää pitää sinä samana, jota aikaisempi pää-tös koski. Näiden lisäksi esimerkiksi kokonaan uudet ja entisistä sopimuksista yhdistetyt työeh-tosopimukset edellyttävät uusien vahvistamispäätösten tekemistä.

Jotta lautakunta pystyy asianmukaisesti seuraamaan työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä ja työ-ehtosopimusten yleissitovuuden kannalta merkittäviä muutoksia, selvitetään kaikkien valtakun-nallisten työehtosopimusten edustavuus sopimuskausittain samaan tapaan kuin sopimusta en-simmäistä kertaa tarkasteltaessa. Kun oleellisia muutoksia ei ole tapahtunut, vahvistamislauta-kunta toteaa tämän, eikä työehtosopimuksen yleissitovuutta oteta uudelleen käsiteltäväksi. Sopi-

muksen osapuolen tai soveltamisalan muututtua vähänkin on yleissitovuusasia jäljempänä tarkemmin selostetulla tavalla käsitelty uudelleen.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOONPANO

Puheenjohtaja:

Martti Kairinen, työoikeuden professori, emeritus, Turun yliopisto
Henkilökohtainen varajäsen Antti Posio, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Pirkko Mäkinen, tasa-arvovaltuutettu
Henkilökohtainen varajäsen Nina Hotti, käräjätuomari, Vantaan käräjäoikeus

Tapani Vasama, hovioikeuden presidentti, Vaasan hovioikeus
Henkilökohtainen varajäsen Raila Kangasperko, hallitusneuvos, työministeriö

Lautakunnan sihteerit

Ari Pulkkinen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö
Anu Kangasjärvi, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö, 14.12.2015 saakka
Tanja Ylitöyrä, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnassa käsiteltävien asioiden muut valmistelijat

Leena Alanko, suunnittelija, sosiaali- ja terveysministeriö

Lautakunnan toimiston tehtäviä hoitava henkilökunta

Paula Huhtala, osastosihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö, 8.12.2015 saakka
Hannele Larinen, osastosihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN KOKOUKSET

Vahvistamislautakunta piti neljä kokousta vuoden 2015 aikana. Kokoukset pidettiin lautakunnan toimistossa osoitteessa Kirkkokatu 14.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNASSA KÄSITELLYT ASIAT

Lautakunta seuraa työmarkkinoilla tapahtuvaa kehitystä. Koska se voi viran puolesta ottaa yleissitovuusasian uudelleen käsiteltäväkseen, se on tarkastellut yleissitovuuteen vaikuttavia muutoksia työehtosopimuksittain. Käsittelyssä ovat olleet etusijalla ne työehtosopimukset, joiden osalta tarve yleissitovuutta koskevan päätöksen antamiselle on ollut etukäteen arvioiden todennäköisin. Uuden päätöksen antamiselle on ollut tarvetta vain osassa työehtosopimuksia, mutta tarkastelu on ollut käytännössä yhtä perusteellista muidenkin työehtosopimusten osalta.

YLEISSITOVIER TYÖEHTOSOPIMUSTEN KÄÄNTÄMINEN JA JULKAISEMINEN

Vahvistamislautakunnan tehtävänä on huolehtia siitä, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan joko suomen tai ruotsin kielellä ja käännöksenä toisella kansalliskielellä. Käytännössä tämä on merkinnyt sitä, että ne sopimukset, joita sopijapuolet eivät tee sekä suomeksi että ruotsiksi käännetetään ruotsiksi ja julkaistaan käännöksinä valtion säädöstietopankki Finlexissä. Työehtosopimukset on kääntänyt lautakunnan toimeksiannosta Lingsoft Oy.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TEKEMÄT PÄÄTÖKSET

Vahvistamislautakunta tutki yhteensä 97 työehtosopimuksen edustavuuden. Uuden päätöksen antaminen todettiin lautakunnassa tarpeettomaksi 74 työehtosopimuksen osalta. Vahvistamislautakunta antoi yhteensä 23 päätöstä työehtosopimusten yleissitovuudesta. Yleissitoviksi lautakunta vahvisti 17 työehtosopimusta ja yleissitovuutta vailla oleviksi 7 työehtosopimusta. Yhtä aiemmin yleissitovuutta vailla olevaksi vahvistettua työehtosopimusta ei pidetty enää valtakunnallisena työehtosopimuksena. Lisäksi annettiin yksi päätös asian uudelleen käsittelemistä koskevassa hakemusasiassa.

Yleissitovuutta koskeva päätös annettiin viidestä kokonaan uudesta valtakunnallisesta työehtosopimuksesta. Kaksi työehtosopimusta vahvistettiin aiemmasta poiketen yleissitovaksi. Päätös annettiin 16 sellaisesta työehtosopimuksesta, joita oli pidettävä työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla uusina työehtosopimuksina. Näistä kuuden työehtosopimuksen soveltamisala oli laajentunut tai supistunut ja 10 työehtosopimusta pidettiin uusina työehtosopimusosapuolen muutoksen takia.

VALITUKSET VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSISTÄ

Toimintavuonna tehdyistä päätöksistä ei ole valitettu työtuomioistuimeen.

VAHVISTAMISLAUTAKUNNAN TOIMINTAMENOT 1.1. – 31.12.2015

Yleissitovien työehtosopimusten ruotsintaminen	52 416,10
Työehtosopimusrekisteri	18 378,11
Palkkiot	
kokouspalkkiot	640,00
asiantuntijapalkkiot	19 400,00
Virallinen lehti	2 331,20
Muut kulut	1 347,84
Yhteensä	94 513,25

Helsingissä 21.3.2016

Puheenjohtaja

Martti Kairinen

Sihteeri

Tanja Ylitöyrä

Liite

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan vuonna 2015 tarkastelemat työehtosopimukset

Yleissitovat työehtosopimukset

Ahtausalan teknisten toimihenkilöiden työehtosopimus
 Ahtausalan toimihenkilöiden työehtosopimus
 Apteekkien työntekijöiden työehtosopimus
 Asiakaspalvelua, liikenteenhoitoa ja -ohjausta sekä hallinnollisia ja muita toimistotehtäviä koskeva työehtosopimus
 Autoalan kaupan ja korjaamotoiminnan työehtosopimus
 Autoalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Autonrengasalan työehtosopimus
 Elokuvateattereita koskeva työehtosopimus
 Ensihoitopalvelualan työehtosopimus (aiemmin sairaankuljettajia koskeva työehtosopimus)
 Farmaseuttisen henkilöstön työehtosopimus
 Hammaslaboratorioalan työehtosopimus (2)
 ICT-alan työehtosopimus toimihenkilöille
 Journalisteja koskeva työehtosopimus
 Kansi- ja konepäällystä sekä sairaanhoitajia koskeva työehtosopimus
 Kaupan automiesten työehtosopimus (Kaupan Liiton, Palvelualojen työnantajat PALTA:n ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n välinen kaupan automiesten työehtosopimus)
 Kaupan työehtosopimus
 Kopio- ja tulostusalaa koskeva työehtosopimus
 Kotimaan matkustaja-alusliikenteen työehtosopimus
 Kotitalouskone- ja kodintekniikkahuoltoa sekä palveluautomaattialaa koskeva työehtosopimus
 Kristillisiä järjestöjä koskeva työehtosopimus
 Lasikeraamisen teollisuuden toimihenkilösopimus
 Lasikeraamisen teollisuuden työehtosopimus
 Lattianpäällystysalan työehtosopimus
 Lentoliikenteen toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Liikenneopetusalan työehtosopimus
 Luottotieto- ja perintäalan työehtosopimus
 Maaseutuelinkeinojen työehtosopimus
 Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto ry:n ja Ammattiliitto Pro ry:n välinen toimihenkilöiden työehtosopimus
 Maidonjalostusalan työntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Matkatoimistoja koskeva työehtosopimus
 Matkustamohenkilöstöä koskevan työehtosopimus
 Metsäkeskuksia koskeva työehtosopimus
 Metsätaimienhoitojen työehtosopimus
 Metsäteollisuuden bioteollisuutta koskeva työehtosopimus
 Metsäteollisuus ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n välinen työehtosopimus
 Museoiden työehtosopimus
 Muuttopalvelualan työehtosopimus

 Optikoiden työehtosopimus

Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n ja Rautatievirkamiesliitto ry:n välinen tutkimus-, suunnittelu- ja hallinnollisissa tehtävissä olevia korkeakoulututkinnon suorittaneita toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Pelti- ja teollisuuseristysalan työehtosopimus
 Puusepänteollisuuden toimihenkilöiden työehtosopimus
 Puusepänteollisuuden työehtosopimus
 Rahoitusalan siivoojia koskeva työehtosopimus
 Rahoitusalan työehtosopimus
 Rakennusalan työehtosopimus
 Rautatiealan työehtosopimus
 Satamaoperaattorit ry:n ja Auto- ja Kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry:n välinen työehtosopimus
 Sähköistysalan työehtosopimus
 Taimitarha-alan työehtosopimus
 Taksiliikenteen työehtosopimus
 Talotekniikka-alan LVI-toimialan työehtosopimus
 Talotekniikka-alan toimihenkilöiden työehtosopimus (2)
 Teknologiateollisuuden sähköalan työntekijöiden työehtosopimus
 Teknologiateollisuuden työehtosopimus
 Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden työehtosopimus
 Tekstiili- ja vaatetusteollisuuden toimihenkilösopimus
 Tekstiilihuoltoalan työehtosopimus (2)
 Työkeskuksia ja sosiaalisiksi yritykseksi muuttuneita työkeskuksia koskeva työehtosopimus
 Ulkomaanliikenteen kauppa-aluksia koskeva työehtosopimus
 Ulkomaanliikenteen matkustaja-alussopimus
 Ulkomaanliikenteen pientonniston päällystön työehtosopimus
 Vakuutusalan työehtosopimukset
 Varasto- ja kuljetusesimiesten työehtosopimus
 Vartiointialan työehtosopimus
 Veturimiestehtäviä rautatieliikenteessä koskeva työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja Ammattiliitto Pron välinen viestintäalan teknisiä toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja TEAM Teollisuusalojen ammattiliiton / Viestintäalan toimihenkilöt Grafinet ry:n välinen työehtosopimus
 Viestinnän Keskusliiton ja TEAM Teollisuusalojen ammattiliiton välinen kirjatyöntekijöitä koskeva työehtosopimus
 Viestinvälitys- ja logistiikka-alan työehtosopimus
 Viestinvälitys- ja logistiikka-alan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
 Viher- ja ympäristörakentamisalan työehtosopimus
 Vähittäiskaupan esimiesten työehtosopimus
 Yksityisen laboratorioalan työehtosopimus
 Äänilevytuottajayhtiöiden palveluksessa olevia muusikkoja, laulajia ja kapellimestareita koskeva työehtosopimus

Yleissitovuutta vailla olevat työehtosopimukset

Elokuva- ja TV-tuotantoa koskeva työehtosopimus (2)
Hammaslääkärien työnantajajhdistys ry:n ja Tehy ry:n välinen työehtosopimus
Henkilökohtaisia avustajia koskeva työehtosopimus
Huolto- ja kunnossapitoalan työehtosopimus (2)
Huolto- ja kunnossapitoaluelu alan ylempien toimihenkilöiden työehtosopimus
Jakajia koskeva työehtosopimus (2)
Lasikeraamisen teollisuuden sähkömiesten työehtosopimus (2)
Lasitus-, rakennuslasitus- ja lasinjalostusalan työehtosopimus (2)
Palkka- ja henkilöstöhallintoalan toimihenkilöiden työehtosopimus
Palvelulaitosten työnantajajhdistys ry:n ja Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN ry:n
välinen työehtosopimus
Rakennustuoteteollisuuden sähkömiesten työehtosopimus
Talotekniikka-alan sähköasennustoimialan työehtosopimus (2)
Taloushallintoalan työehtosopimus
Viestinnän Keskusliiton ja Ammattiliitto Pron välinen työehtosopimus